

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

27 oktober 2003

BELEIDSBRIEF

Landbouw en Visserij

Beleidsprioriteiten 2003-2004

ingediend door de heer Ludo Sannen,
Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking

INHOUD

	Blz.
1. Inleiding	3
2. Landbouw in beweging.....	5
2.1. Vanuit Vlaamse hoek	5
2.2. De Europese Unie	6
2.3. Mondiaal	7
3. Landbouwer als producent van uw voedsel.....	9
3.1. Heerlijk voedsel : steeds meer aandacht in het GLB.....	9
3.2. Extra troeven en verdere profilering van de Vlaamse voedselproductie	11
3.2.1. Hoeve- en streekproducten	11
3.2.2. Biologische landbouw	12
3.2.3. Veeteeltverbetering en ontwikkeling van genetische diversiteit	13
4. Landbouwer als natuur- en landschapsbeheerder.....	15
5. Minder papier voor de landbouwer	17
5.1. Papierberg	17
5.2. Wetgeving eenvoudiger	20
5.3. Administratie efficiënter	21
6. Landbouw in een breder kader	22
6.1. Landbouwklimaatactieplan.....	22
6.2. Actieplan ‘naar een duurzame glastuinbouw in Vlaanderen’	22
6.3. Toekomstgerichte landbouw en onderzoek, ontwikkeling en voorlichting.....	23
7. Visserij	25
7.1. Duurzaam beheer van onze natuurlijke hulpbronnen.....	26
7.2. Structuurbeleid	26
7.3. Controle.....	27
7.4. Samenwerking inzake het wetenschappelijk onderzoek	27
8. Overeenstemming van beleid met moties en resoluties.....	29
8.1. Motie 1439 (2002-2003) van 20/11/2002 en resolutie 1789 (2002-2003) van 9/11/2002. .	29
8.2. Resolutie 1216 (2001-2002) van 22/1/2003.	30
8.3. Resolutie 971 (2001-2002) van 2/4/2003.....	30

1. Inleiding

Bij de aanvang van het laatste jaar van de legislatuur dient niet alleen vooruit gekeken te worden naar wat er beleidsmatig het komende jaar nog te gebeuren staat, maar is de tijd rijp voor een evaluatie van de realisaties.

Bij aanvang van deze legislatuur stond in de beleidsnota 2000-2004 van de toenmalige minister van Leefmilieu en Landbouw, Vera Dua, de evolutie naar een duurzame landbouw centraal. Dat werd in 4 strategische doelstellingen geconcretiseerd:

- ondersteuning van de economische leefbaarheid van de Vlaamse land- en tuinbouw- en visserijondernemingen door diversificatie en risicospreiding te bevorderen en de multifunctionele rol te ontwikkelen;
- het bevorderen van kwaliteitsvolle productiemethodes die milieu- en diervriendelijk en sociaal verantwoord zijn;
- de versnelde ontwikkeling van verbrede activiteiten, biologische landbouw, beheerslandbouw en van de markt van hoeveproducten;
- het vertrouwen van de burger en het zelfvertrouwen van de producent herstellen om het maatschappelijk draagvlak van de sector te versterken.

Over duurzame landbouw werd intens gecommuniceerd, niet in het minst met de land- en tuinbouwers zelf. Dit heeft als resultaat gehad dat alle stimuleringsmaatregelen “naar meer duurzaam boeren” ingang hebben gevonden op het Vlaamse platteland:

- de hervorming van het VLIF is in dat opzicht geslaagd te noemen: investeringssteun werd en wordt voorzien voor maximale milieu- & diervriendelijke investeringen; investeringssteun voor niet grondgebonden intensieve veehouderij werd afgebouwd; reconversie en diversificatie werd sterk aangemoedigd.
De doelgroep is uitgebreid naar landbouwers in bijberoep en ook investeringen met eigen kapitaal worden ondersteund;
- via 5-jarige beheersovereenkomsten werden boeren en tuinders gesteund om te kiezen voor groenbedekking, mechanische onkruidbestrijding, vermindering van meststoffen en pesticiden in de sierteelt, verminderd gebruik van mest in wateringsgebieden, erosiebestrijding, ontwikkeling van het landschap en natuurontwikkeling;
- omschakeling naar bio-landbouw en promotie voor bioproducten werden gerealiseerd via het Actieplan Biologische Landbouw;

- gedurende drie jaar liep een regeling waarbij vooral productierechten in de varkenshouderij werden opgekocht.

Met het oog op de onderhandelingen van de Wereldhandelsorganisatie (WHO) heeft de Europese Unie haar landbouwbeleid via de Mid Term Review (MTR) grondig hervormd. Door de inkomenssteun gedeeltelijk los te koppelen van de productie is een totaal nieuwe koers ingeslagen. De verruiming van de maatregelen uit de tweede pijler van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) biedt de Vlaamse overheid nieuwe mogelijkheden. De landbouw is in mondiaal, Europees en regionaal in beweging (zie hoofdstuk 2). Vlaanderen zal nu zijn keuzes moeten maken.

Het streven naar een meer duurzame land- en tuinbouw zal in het beleid worden verder gezet, en zelfs nog verder uitgebouwd door de verruiming van het plattelandsbeleid. In het komende jaar wil ik in het bijzonder twee deelaspecten van deze tweede pijler in de kijker zetten:

- het stimuleren van de productie van kwalitatief hoogstaande voedingsproducten en het herkenbaar maken van het Vlaams landbouwproduct, met de daar bijhorende garantiesystemen (zie hoofdstuk 3);
- het uitbouwen van een gezond partnership tussen landbouw en natuur, waarbij voor de landbouwer via beheersovereenkomsten ruimte wordt gecreëerd om als belangrijke partner deel te nemen aan het natuur- en landschapsbeheer (zie hoofdstuk 4).

In 2003 kreeg de integratie van de ex-federale landbouwdiensten in de Vlaamse administratie gestalte. Dit leidde ondermeer tot de oprichting van één Vlaams betaalorgaan, maar biedt nu ook kansen om het proces van administratieve vereenvoudiging te versnellen (zie hoofdstuk 5).

In een afzonderlijk hoofdstuk worden drie acties in het bijzonder toegelicht: het landbouwklimaatactieplan, het actieplan duurzame glastuinbouw en de uitbouw van het Instituut voor landbouw- en zeevisserij-onderzoek, ontwikkeling en voorlichting (zie hoofdstuk 6).

Alhoewel het visserijbeleid in belangrijke mate op Europees niveau wordt uitgetekend, staat bij de Vlaamse invulling ervan ook de duurzaamheid centraal (zie hoofdstuk 7).

2. Landbouw in beweging

2.1. Vanuit Vlaamse hoek

De laatste decennia is de maatschappelijke druk op de Vlaamse landbouw zeer sterk toegenomen. Denken wij maar aan de discussie over de liberalisering van de wereldhandel, de heroriëntatie van het EU-beleid, de bezorgdheid inzake milieu, natuur en voedselveiligheid, de introductie van nieuwe technologieën, ... Door al deze economische, ecologische, socio-culturele, technologische en institutionele ontwikkelingen is de sector steeds genoodzaakt zich aan te passen. Een dergelijk aanpassingsproces in de richting van meer duurzame landbouw vereist een perspectiefwijziging en een omslag in denken en doen.

Elke boer en tuinder vecht voor zijn inkomen en de toekomst van zijn bedrijf op korte termijn, maar vraagt zich heel dikwijls af waar het op lange termijn naartoe gaat. Daarom is het belangrijk ook een lange-termijnperspectief uit te tekenen.

Welke toekomst is er voor boerend Vlaanderen? De groei naar de vrije marktsectoren zoals groenten, fruit en aardappelen kan nog even doorgaan maar vermits overal in Europa dezelfde evolutie merkbaar was en is, wordt ook deze groeirichting economisch als minder interessant ervaren. Een groei van de intensieve veehouderij van kippen en varkens wordt door de mestoverschottenproblematiek uitgesloten. De roep van de maatschappij naar meer milieuvriendelijke en diervriendelijke productie wordt meestal niet gehonoreerd door hogere prijzen voor de geleverde producten, terwijl elke bijkomende norm wel zorgt voor bijkomende kosten. De sector wordt geconfronteerd met alarmerende berichten inzake de tewerkstelling in de land- en tuinbouw, en in het bijzonder de verontrustende daling van het aantal jonge en startende bedrijfsleiders.

‘Dierlijke Productie 21’ was een eerste discussieforum waar deelnemers uit alle geledingen van het middenveld, zowel consumenten-, dierwelzijns-, milieu- en landbouworganisaties als ook de toeleverings- en verwerkingsbedrijven en de administraties, nagedacht hebben over de lange termijn. Half 2003 zijn aan de hand van een drietal scenario’s de eerste conclusies kenbaar gemaakt.

Samen met de land- en tuinbouwsector en andere maatschappelijke actoren is het nu meer dan nodig het debat verder aan te gaan en uit te breiden naar de totale land- en tuinbouwsector. Het decreet ter bevordering van de duurzame landbouw zal de decretale basis vormen voor de verdere ontwikkeling van de duurzame productiemethode en de maatschappelijke discussie die moet gevoerd worden.

2.2. De Europese Unie

Op 26 juni 2003 werd door de 15 EU lidstaten een akkoord bereikt voor een fundamentele hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB). Wat werd voorgesteld als een “Mid Term Review” (MTR), een herziening halverwege van Agenda 2000 (periode 2000-2006), is uiteindelijk uitgemond in wellicht de meest fundamentele hervorming van het GLB.

Eerste pijler

Basis van dit akkoord is het principe om de inkomenssteun die de landbouwer vandaag de dag ontvangt, niet meer volledig te koppelen aan de productie. De landbouwer zal daarentegen steun ontvangen op basis van wat hij ontving gedurende een historische referentieperiode en minder afhankelijk van wat door hem in de toekomst wordt geproduceerd. Belangrijk in dit akkoord is het feit dat de ‘vrije gewassen’ zoals aardappelen, groenten en fruit en zaaizaad (die nooit premie hebben ontvangen) niet beconcurrereerd kunnen worden door productie op gronden met vroegere graanpremies. Om juist voldoende aan de maatschappelijke bekommernissen tegemoet te komen, zullen aan deze gedeeltelijk ‘ontkoppelde bedrijfstoelage’ bovendien bijkomende voorwaarden worden gesteld, met name op het vlak van milieu, dierenwelzijn en –gezondheid en voedselveiligheid. Met dit nieuwe akkoord wordt het landbouwbeleid zoals dat sedert Agenda 2000 wordt gevoerd, versneld doorgetrokken richting markt. De productiegebonden steun, die aan het eind van de jaren ‘80 nog 90% bedroeg van het Europees landbouwbudget, zal tegen 2006 gereduceerd zijn tot niet meer dan 20% als gevolg van een daling van de interventiesteun en de exportsubsidies en een loskoppeling van de directe inkomenssteun aan de productie.

Deze hervorming is een raamakkoord waarbinnen de lidstaten en de regio’s een aantal mogelijkheden krijgen om een eigen beleid uit te stippelen. Het stelt Vlaanderen in staat eigen accenten te leggen om de doelstelling van een duurzame landbouw verder te realiseren. Nooit eerder heeft een regio of lidstaat zoveel mogelijkheden gekregen om binnen het GLB eigen accenten te leggen. Het komende jaar wordt dus een jaar waarin een aantal belangrijke keuzes

zullen moeten worden gemaakt. De landbouworganisaties zullen actief betrokken worden in het overleg.

Tweede pijler

Het beleid inzake plattelandontwikkeling (ook wel de “2de pijler” van het GLB genoemd) werd dankzij Agenda 2000 als een evenwaardige poot naast het markt- en inkomensbeleid binnen het GLB ingesteld. In het recente verleden werd duidelijk dat de EU ervan overtuigd is dat een volledig toegepast beleid inzake plattelandontwikkeling een sleutelrol zal spelen in het scheppen van de voorwaarden voor een duurzame landbouw. Het versterken van deze tweede pijler werd dan ook één van de topprioriteiten in de Mid Term Review.

Hierdoor kunnen nieuwe klemtonen gelegd worden binnen het Vlaams programma voor Plattelandontwikkeling, inzake voedselkwaliteit, natuur- en milieumaatregelen in de landbouw, dierenwelzijn, kwaliteitsproducten en kwaliteitscontrole.

2.3. Mondiaal

De voortdurende waakzaamheid van de EU om haar onderhandelingspositie binnen de WHO veilig te stellen, was een drijfveer om het strikte tijds kader van de hervorming van het GLB te respecteren. De marge die Europa heeft gecreëerd door haar ontkoppeld landbouwbeleid, verplicht de partners binnen de WHO rekening te houden met het krediet dat daardoor is opgebouwd. De lidstaten en de regio's zien er op toe dat beide Europese onderhandelars, de commissarissen Franz Fischler (Landbouw) en Pascal Lamy (Handel) niet buiten de krijtlijnen gaan die door de Raad van Ministers zijn uitgezet. Zo wil de EU dat de WHO ook een aantal niet-handelsgerelateerde bekommernissen erkent zoals milieu, voedselveiligheid, dierenwelzijn, onderhoud van landschap en biodiversiteit. Het kan niet dat de EU, en Vlaanderen specifiek, hervormingen doorvoert die minder handelsverstorend zijn en bovendien rekening houden met milieu- en welzijnsdoelstellingen, terwijl de mondiale handelspartners er op zouden aansturen om de markten open te gooien zonder dat ze zelf rekening willen houden met de eigenheid van ons landbouwmodel en onze maatschappelijk eisen.

De verdediging van onze eisen doet geen afbreuk aan onze bekommernissen voor ontwikkelingslanden. In het huidig voorstel gaan de EU lidstaten een engagement aan om de gesubsidieerde export substantieel te verminderen. Tegelijkertijd zorgen preferentiële akkoorden ervoor dat de toegang tot de Europese markt wordt bevorderd en dat handel wordt gestimuleerd. De EU is nu reeds de grootste importeur uit de ontwikkelingslanden. Dit mag voor Vlaanderen echter niet betekenen dat de partnerlanden in het Zuiden het recht wordt ontnomen om hun eigen landbouw afdoende te beschermen. Vlaanderen erkent dat de uitbouw van de landbouw en het verzekeren van de voedselvoorziening binnen een maatschappelijke omgeving een prioritair recht is dat geldt zowel hier als in landen waar voedsel het grootste maatschappelijk probleem is.

3. Landbouwer als producent van uw voedsel

Een landbouwer voorziet de consumenten van hun nodige voedsel. Een gezonde, evenwichtige voeding is voor jong en oud een basisvoorwaarde voor een goede gezondheid. Vlaamse landbouwproducten moeten door de consument erkend worden als veilig en van zeer hoge kwaliteit, op duurzame wijze geproduceerd en dus met inbegrip van respect voor milieu - en dierenwelzijnsvoorwaarden.

Codes voor goede landbouwpraktijken aangevuld met de noodzakelijke controles op deze lastenboeken spelen een belangrijke rol om de afzet van eigen producten op onze markt te garanderen. Erkenningen of labels voor kwaliteitsgarantie, bijzondere productiemethoden en 'korteketeninitiatieven' kunnen het Vlaams product verder profileren tegenover ingevoerde producten. Op deze manier moet de landbouwer als producent van dit (h)eerlijk voedsel over een volwaardig inkomen kunnen beschikken. Het 'Vlaamse' product moet gelijk staan met kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid. Het draagt eveneens bij tot het opkrikken van het imago van de Vlaamse landbouw.

3.1. Heerlijk voedsel: steeds meer aandacht in het GLB

Het produceren van kwalitatief voedsel met aandacht voor milieu en dierenwelzijn krijgt ook op Europees niveau steeds meer belang via het versterken van de 2de pijler van het GLB.

In de basisverordening VO 1275/99 van de tweede pijler werd het nieuwe hoofdstuk VI-bis “voedselkwaliteit” ingeschreven. De doelstelling van het hoofdstuk is drieledig:

- 1) de consument garanties bieden over de kwaliteit van het product of het toegepaste productieproces in de vorm van participatie van landbouwers aan erkende (communautaire en/of nationale) voedselkwaliteitsregelingen;
- 2) een meerwaarde realiseren voor primaire landbouwproducten en de marktkansen vergroten;
- 3) de consument beter informeren over de beschikbaarheid en de specifieke kenmerken van die producten.

Via de modulatie zou voor de uitvoering van het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling vanaf de start van het Europees boekjaar 2006 (start op 16/10/2005) 2,8 mio euro aan bijkomende middelen voorhanden zijn. Dit bedrag loopt op tot 3, 866 mio euro vanaf boekjaar 2008.

Vlaanderen zal op deze geboden kans inspelen door haar “Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling” (PDPO) aan te passen aan deze nieuwe mogelijkheid en in dit verlengde een aangepaste Vlaamse regelgeving uit te werken.

Vanaf het uittekenen van de krijtlijnen van het beleid voor plattelandsontwikkeling werd het milieu niet als een extra element gezien, maar als een essentiële dimensie van de landbouw- en plattelandsontwikkeling en van het maatschappelijk en beroepsleven van de landbouwers. Deze laatste dragen immers als eerste schakel in de productieketen een grote verantwoordelijkheid voor een goed beheer van de natuurlijke hulpbronnen en zij moeten daarvoor dan ook worden beloond. In het verlengde van deze redenering wordt nu bijkomend de mogelijkheid gecreëerd om steun te verlenen aan landbouwproductiemethoden met het oog op een verbetering van het dierenwelzijn.

Net zoals dit het geval is bij de milieumaatregelen zal de steun worden toegekend aan landbouwers die voor een periode van ten minste vijf jaar verbintenissen aangaan.

Het Vlaams programma voor plattelandsontwikkeling vormt één van de kernelementen om het duurzaam karakter van de landbouw te benadrukken. Vanuit Europa werd aan de lidstaten de mogelijkheid gegeven om jaarlijks de bepalingen binnen dit programma te wijzigen of aan te vullen.

Concreet betekent dit voor Vlaanderen dat dit jaar deze wijziging voornamelijk uit een financiële verschuiving van de toegewezen middelen aan de verschillende maatregelen bestaat en dit met het oog op een zo volledig en efficiënt mogelijke benutting van de hiervoor beschikbare Europese middelen.

Daarom dan ook dat een wijziging aan het PDPO wordt voorbereid waarbij o.m. het nieuwe hoofdstuk “voedselkwaliteit” binnen het Vlaamse programma wordt geïntegreerd. De voorstellen zullen in het voorjaar van 2004 bij de Commissie worden ingediend.

De VLIF-regelgeving zal het komende jaar aangepast worden om een verdere uitbouw van een duurzame landbouw mogelijk te maken. Zo zal de maximale ondersteuning van ammoniakreducerende en dierenwelzijnsmaatregelen in voornamelijk de varkens- en pluimveesector voorzien worden.

3.2. Extra troeven en verdere profilering van de Vlaamse voedselproductie

3.2.1. Hoeve- en streekproducten

Zoals omschreven in een eerdere beleidsbrief zijn sinds 2000 een aantal initiatieven ontwikkeld in het kader van een nog verder uit te werken kwaliteitsbeleid op het vlak van hoeve- en streekproducten.

Sinds 2000 wordt jaarlijks subsidiëring voorzien voor initiatieven m.b.t. hoeve- en streekproducten met als thema ondermeer:

- oprichten van een steunpunt;
- het uitwerken van kwaliteitsnormen en het opzetten van een controlesysteem;
- het opmaken van een infobrochure i.v.m. de verkoop van hoeve- en streekproducten;

Voor 2003 werd opnieuw een oproep gelanceerd met de volgende thema's:

- opzetten van een controlesysteem voor hoeveproducten;
- begeleiding bij het toepassen van afzetstrategieën, specifiek voor hoeve- en/of streekproducten op bedrijfsniveau;

Momenteel werkt de projectwerkgroep 'Hoeveproducten' een regelgeving uit ter bescherming van de benaming 'hoeveproduct' en voor de erkenning van een hoeveverkooppunt. De erkenning van een dergelijk verkooppunt geeft de klant de garantie van herkomst via de korte ketenafzet en dat de productie volgens bepaalde opgelegde randvoorwaarden is gebeurd. Het kader en de grote lijnen waarbinnen deze regelgeving tot stand zal komen zijn reeds afgetoetst met de sector en positief onthaald. Dit profileren van de hoeveproducten heeft als bijkomend voordeel dat de band met de consument sterker aangehaald wordt. Via het rechtstreeks contact en de betere herkenbaarheid van de producten moet ook het globale beeld van de landbouw in de maatschappij bevorderd kunnen worden.

Er wordt bovendien nagegaan in welke mate deze bescherming en erkenning via bepaalde strikte randvoorwaarden kan worden ingepast in de tweede pijler van het Europees landbouwbeleid waarbinnen voor het kwaliteitsbeleid specifieke middelen worden voorzien. Bovendien is het de bedoeling om de controles die zowel dienen te gebeuren naar aanleiding van het ontwikkelen van deze regelgeving als diegene die noodzakelijk zijn vanuit volksgezondheid (FAVV) in de toekomst op elkaar af te stemmen en te integreren in één controlesysteem, basisvoorwaarde voor het nieuwe systeem.

De inspanningen m.b.t. streekproducten worden momenteel sterk geconcentreerd in samenwerking met VLAM. Als steunpunt werkt VLAM zowel de inhoudelijke invulling als de promotionele inspanningen uit, en dit alles in nauwe samenwerking met de sector.

3.2.2. *Biologische landbouw*

De biologische landbouw is een prioriteit in het landbouwbeleid omwille van het duurzaam karakter van de landbouwmethode. Dit productiesysteem wordt ondersteund zodat een leefbare sectorgrootte bereikt wordt en zodat er ook een voortrekkersfunctie gecreëerd wordt naar de verduurzaming van de ganse landbouwsector. Om dit te realiseren werd in juni 2000 het eerste Vlaams Actieplan Biologische Landbouw gefinaliseerd. In uitvoering hiervan werden de voorbije 3 jaar heel wat initiatieven ondernomen om de biologische sector uit te breiden. Hierbij werd steeds een evenwichtige groei nagestreefd, met name een gekoppelde groei van consumptie en productie.

De instrumenten hiertoe waren en zijn legio: specifieke VLIF-steun voor investeringen waardoor landbouwers gemakkelijker kunnen voldoen aan de wetgeving biologische landbouw, ondersteuning voor bedrijfsbegeleiding, het verder uitbouwen van de Biotheek (kennis- en informatiecentrum met unieke loketfunctie), ondersteuning van de marktontwikkeling via ketenmanagement en specifieke projecten (oa rond prijsvorming en traceerbaarheid), steun aan de Week van de Biologische Landbouw en overleg om tot een verbeterde afstemming van de wetgeving te komen.

Op 13 juni 2003 werd het Actieplan Biologische Landbouw II, de vernieuwde versie van het Actieplan Biologische Landbouw, voorgesteld aan de Vlaamse regering. De regionalisering van de landbouwbevoegdheden en de gewijzigde sectordynamiek lagen aan de basis van deze actualisering. De twee belangrijkste materies die Vlaamse bevoegdheid geworden zijn, zijn de regelgeving inzake normering en controle van de biologische productiemethode en de regelgeving inzake de hectaresteen tijdens de eerste 5 jaar van de omschakeling. Deze werden ingepast in het vernieuwde actieplan zodat een coherent instrumentarium ontwikkeld is.

Voor de hectaresteen werd in de periode 2002-2003 een nieuwe Vlaamse wetgeving met eigen accenten uitgewerkt. Zo zal ondermeer het zwaartepunt van de subsidie zo veel mogelijk komen te liggen in de eerste jaren van de omschakelingsperiode, wanneer de kosten voor de landbouwer het hoogst zijn. De subsidie wordt ook opengesteld voor landbouwers in

nevenberoep en krijgt bovendien een permanent karakter (na vijf jaar omschakelingssteun kan de landbouwer opnieuw voor vijf jaar een verbintenis aangaan).

Daarnaast lag een sectoranalyse aan de basis van de bijsturing van het actieplan. De opvallendste ontwikkelingen zijn dat de sectorgroei vertraagt (zowel qua consumptie als qua omschakeling) en dat de afzetinefficiënties een zware druk vormen voor de productie. De vraagmarkt wordt bediend door import. Een belangrijke pijler van het actieplan wordt dan ook de keten- en marktontwikkeling, waarvoor 2 ketenmanagers in 2002 aangetrokken zijn. Zij zullen vanuit een duidelijke analyse en visie verder werken aan het afstemmen van vraag en aanbod. Zij zullen initiërend en ondersteunend werken bij het leggen van de link tussen productie, distributie en de consument, waarbij mogelijke nieuwkomers ook belangrijke partners zijn. Aansluitend bij deze werking zullen nieuwe afzetinitiatieven ondersteund worden, met het oog op een versterking van de afzetstructuren zodat de Vlaamse bioteler optimale kansen krijgt, wat ook een sterke stimulans voor potentiële omschakelaars kan zijn.

Tenslotte zal verder gewerkt worden aan een duidelijke communicatie die de meerwaarden van de biologische landbouwmethode beter bekend maakt bij het grote publiek. Ook het bewaken van de controlekwaliteit zal onder deze noemer voortgezet worden.

3.2.3. Veeteeltverbetering en ontwikkeling van genetische diversiteit

Het optimaal gebruik van zoötechnische kenmerken van de Vlaamse veestapel kan zorgen voor verbeterde kwaliteit en eveneens bijdragen tot een verhoogde rendabiliteit. Bovendien is zoötechnische informatie een nuttig instrument bij het beheer van de genetische hulpbronnen en het behoud van het potentieel aan bloedlijnen en genetische diversiteit. Duurzame parameters moeten bijgevolg verder geïntegreerd worden in de verschillende selectieprogramma's.

Een goed voorbeeld van de mogelijkheden en doelstellingen is het fokprogramma ter bestrijding van de dierenziekte scrapie bij schapen. Voor de belangrijkste (inheemse) schapenrassen wordt gestreefd naar het inzetten van scrapie-ongevoelige dieren in de fokkerij.

Het bewaren van de variatie aan genetische diversiteit krijgt steeds meer aandacht. Voor het behoud van de met uitsterven bedreigde rassen is reeds financiële ondersteuning mogelijk via PDPO voor enkele schapen-, geiten- en runderrassen.. De lijst met rassen die in aanmerking

komen voor steun voor het in stand houden van de genetische diversiteit wordt naar volgend jaar toe verder uitgebreid.

Voor een optimale werking binnen de georganiseerde selectie dient gestreefd te worden naar een overkoepeling van activiteiten die momenteel binnen eenzelfde diersoort (paarden, schapen en geiten, ...) door diverse verenigingen (provinciale, nationale) uitgeoefend worden. De voordelen van een dergelijke koepelvereniging zijn talrijk: uitbouw van een volwaardig dienstenaanbod en een permanent bemand dienstencentrum, concentratie van professionaliteit in één entiteit, synergie van alle fokkerijexpertise.

Een volgende stap is de uitbouw van een fokkerijcentrum waarbij de voornoemde koepelverenigingen in gezamenlijk overleg beslissen welke activiteiten zij samen wensen uit te voeren.

4. Landbouwer als natuur- en landschapsbeheerder

In het verstedelijkte Vlaanderen is het behoud van de open ruimte voor een groot deel het gevolg van de landbouwactiviteit. De ontwikkeling van het landschap en natuur is direct verbonden met de landbouwactiviteit die er wordt uitgevoerd.

Met het indienen van het PDPO 2000-2006 en het invoeren van diverse beheersovereenkomsten werd aan boeren de mogelijkheid geboden om mee te werken aan landschaps- en natuurontwikkeling. Dit werd onlangs nog uitgebreid met beheersovereenkomsten ‘erosiebestrijding’.

De verschillende overeenkomsten gaan over een verminderde bemesting in de waterwingebieden, het weidevogelbeheer, de ontwikkeling van kleine landschapselementen tot het botanisch beheer van graslanden.

Waar de eerstgenoemde beheersovereenkomsten nu aan evaluatie toe zijn, moet het botanisch beheer van graslanden zijn uitwerking krijgen.

In 2003 werd de tussentijdse evaluatie van het PDPO opgestart. De resultaten hiervan zullen gekend zijn eind 2003. Intussen werd aan de bevoegde administraties opdracht gegeven om alle beheersovereenkomsten die in het kader van het PDPO mogelijk zijn te evalueren om zonodig begin 2004 deze zo aan te passen dat steeds meer landbouwers zich zouden inschakelen.

Belangrijk bij deze evaluatie is dat ik maatregelen wil die boeren écht aanzetten tot landschaps- en natuurbeheer. Zonder vooruit te lopen op de evaluatie van de beheersovereenkomsten ben ik ervan overtuigd dat landbouwers een belangrijke bijdrage kunnen leveren en daarom maximaal kunnen ingezet worden in landschaps- en natuurbeheer.

In het agrarisch gebied zal vooral landschapsvorming belangrijk zijn. In het natuurgebied is natuurontwikkeling noodzakelijk. Een meer bedrijfsgerichte aanpak is in elk geval aangewezen. Vooral voor natuurontwikkeling kunnen per bedrijf, en afhankelijk van het aantal percelen gelegen in het natuurgebied, individuele bedrijfsplannen uitgewerkt worden. Samen met ondermeer de Regionale Landschappen wordt gewerkt rond de streekeigen identiteit van de plattelandsregio's, zowel voor de plattelandsbewoners zelf als voor recreatie

en toerisme. Aandacht zal gaan naar de specifieke economische en sociale noden van het platteland.

Landinrichtingsinitiatieven worden maximaal ingeschakeld in het beleid gericht op een leefbaar en kwaliteitsvol platteland. Natuurprojecten moeten particulieren, landgoedeigenaars in staat stellen om de natuur op hun gronden beter te beschermen.

5. Minder papier voor de landbouwer

De administratieve verplichtingen voor de landbouwer zijn reeds enige tijd gekend en worden opgelegd vanuit divers Europese, federale en gewestelijke regelgeving.

De verteerbaarheid voor de individuele landbouwer wordt evenwel bepaald door de totaliteit van de voorgeschotelde formaliteiten.

Voor wat betreft het Vlaamse deel in het geheel van de formaliteiten, heb ik van de administratieve vereenvoudiging ook dit jaar een beleidsprioriteit gemaakt.

Het spreekt evenwel vanzelf dat de papierberg slechts kan dalen als vanuit alle hoeken dezelfde inspanningen geleverd worden.

5.1. Papierberg

De administratieve vereenvoudiging blijft ook dit jaar een beleidsprioriteit. In het verleden zijn reeds een aantal initiatieven terzake uitgewerkt. Denk maar aan het gebruik van de Sanitelgegevens bij de aangifte van Meststoffenproductie en -gebruik, waardoor de aangifte voor de landbouwer eenvoudiger wordt en er geen register van dierlijke mestproductie meer moet worden bijgehouden. Sanitelgegevens worden eveneens door de Administratie Landbouwproductiebeheer (ALP) gebruikt, zodat de aanvraag van de zoogkoeienpremie voor de landbouwers veel eenvoudiger is geworden.

Ondersteund door de Kenniscel Wetsmatiging is door de Vlaamse Onderzoekseenheid Land- en Tuinbouweconomie (VOLT) een onderzoek uitgevoerd naar de evolutie van de administratieve last ten gevolge van de doorgevoerde vereenvoudiging.

Uit dit onderzoek is gebleken dat de door de Mestbank en ALP uitgevoerde vereenvoudiging de landbouwers een belangrijke tijdswinst heeft opgeleverd:

- Mestbankaangifte

Vóór de koppeling met de Sanitelgegevens, besteedden alle Vlaamse rundveehouders samen ongeveer 167.000 uren per jaar om aan de Mestbankverplichtingen te voldoen. Per rundveehouder komt dit neer op ongeveer 7 uur.

Het bijhouden van het register van dierlijke productie nam de meeste tijd in beslag (110.000 uur). Aan het lezen van de Mestbankinfo en het vergaren van informatie over hoe de aangifte in te vullen werd door alle rundveehouders samen 21.500 uur besteed. Het invullen van de aangifte zelf duurde ongeveer 18.000 uur.

De tijdswinst die de koppeling met de Sanitelgegevens oplevert in 2003 voor de rundveesector bedraagt ongeveer 17%. Indien alle rundveehouders aan het systeem zouden participeren, kan deze tijdswinst oplopen tot 60%.

- Zoogkoeienpremieaanvraag

Ook voor de aanvraag voor de zoogkoeienpremie is er een stuk eenvoudiger op geworden. Waar vroeger de premie moest aangevraagd worden voor ieder dier afzonderlijk wordt de premie nu aangevraagd voor een bepaalde hoeveelheid dieren.

Het invullen van bijlagen, het maken van de fotokopieën van de paspoorten en het invullen van het register der vervangingen duurde voor alle zoogkoeienhouders ongeveer 25.000 uren per jaar. Na de vereenvoudiging is dit verminderd met ongeveer 70%.

Concreet zullen de 3 krachtlijnen van de administratieve vereenvoudiging, zoals die vorig jaar reeds werden vastgelegd, verder worden uitgewerkt:

a. Unieke identificatie

In het kader van de integratie van de Vlaamse Betaalorganen tot één Vlaams betaalorgaan werd in 2003 een belangrijke vooruitgang geboekt door alle begunstigden op een uniforme wijze te identificeren.

In 2004 wordt verder gewerkt aan deze uniforme identificatie van alle klanten van de verschillende administraties. Deze aanpak moet in de toekomst ook een probleemloos aansluiten op de Kruispuntbank voor Ondernemingen (KBO) -nummer mogelijk maken.

b. Unieke perceelsaangifte

Om de bestaande dubbele perceelsaangifte in de nabije toekomst te vermijden werd in 2003, onder leiding van de Kenniscel 'Wetsmatiging', gestart met een project 'eenmalige perceelsregistratie'. Hiertoe is reeds een concreet stappenplan uitgewerkt, waarvan reeds met de uitvoering is gestart.

Het project heeft als prioritaire doelstelling het realiseren van één perceelsaangifte (nu reeds zijn akkerbouw, geïntegreerd pitfruit en bio in 1 aangifte gebundeld) voor alle steunmaatregelen van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid, zij het in de sector van directe inkomenssteun, zij het in de sector van de indirecte steun (plattelandsontwikkeling), waarbij ook gestreefd wordt naar een éénmalige registratie van de percelen door de Administratie

Landbouwproductiebeheer en de terbeschikkingstelling van de administratieve en grafische perceelsgegevens aan andere administraties.

Bij deze oefening zullen ook de mogelijkheden van de integratie van de mestbankaangifte grondig worden onderzocht.

Dit project moet in 2004 leiden tot de implementatie van een belangrijk pilootproject in een aantal gemeenten waarbij de producenten nog slechts één aangifte zullen moeten doen.

Op basis van de ervaringen met dit pilootproject en na de eventuele noodzakelijke bijstellingen zal voor 2005 deze unieke perceelsaangifte worden toegepast in gans Vlaanderen.

c. Geïntegreerde aangifte

In 2003 werden de maatregelen rond biologische landbouw en de geïntegreerde productie van pitfruit gekoppeld aan de aangifte voor het verkrijgen van premies voor bepaalde akkerbouwgewassen. Biologische telers en producenten van geïntegreerd pitfruit moeten hierdoor nog slechts 1 aangifte indienen.

Vanaf 2004 zullen ook de maatregelen rond mechanische onkruidbestrijding en de premie voor groenbedekking geïntegreerd worden in deze aangifte.

Tevens is er van de gelegenheid gebruikt gemaakt om de subsidiemaatregel voor de teelt van eiwitrijke voedergewassen als milieuvriendelijke landbouwproductiemethode (gras-klaver, luzerne of rode klaver) die in 2003 werd ingesteld, onmiddellijk op te nemen in de geïntegreerde aangifte.

Concreet zullen in 2004 de geciteerde maatregelen via één geïntegreerde aangifte worden ingediend, hetgeen de administratieve last voor de betrokkenen landbouwers aanzienlijk zal verminderen.

d. Automatisch gebruik van Saniteldiergegevens

De uitwisseling tussen Sanitel en VLM heeft betrekking op de Mestbankaangifte. De rundveehouders die willen meedoen dienen enkel hun veebeslagsticker te kleven op de daarvoor voorziene plaats op de Mestbankaangifte. Op die manier laten de landbouwers toe dat de Mestbank hun gegevens opvraagt bij Sanitel. In 2003 hebben reeds 5500 rundveehouders van deze mogelijkheid gebruik gemaakt. Voor de rundveehouder heeft dit als voordeel dat het register voor dierlijke productie, voor wat de runderen betreft, niet langer

moeten bijgehouden worden. De kans op fouten verlaagt zowel bij het invullen van de aangifte als bij de verwerking ervan door de Mestbank.

In 2003 werd in het kader van de zoogkoeienpremie een belangrijk vereenvoudigingsproject opgestart. De effecten hiervan zullen pas grondig kunnen worden geëvalueerd bij de steunbetalingen van eind 2003 en begin 2004. Toch kan nu reeds worden gesteld dat deze vereenvoudiging ook van 2004 zal kunnen worden toegepast. Hierbij zal het systeem verder worden verbeterd en indien mogelijk worden uitgebreid. Hierbij kan worden gedacht aan de automatische integratie van gegevens van de melkcontrole.

De verdere vereenvoudigingen en verbeteringen in 2004 aan de diverse steunregelingen zullen echter bepaald worden door de onderhandelingen en de beslissingen die in het kader van de Midterm Review zullen worden genomen.

5.2. Wetgeving eenvoudiger

Verder zal dit jaar een aanvang genomen worden met juridisch technische vereenvoudiging binnen het beleidsdomein landbouw. Dit houdt in dat in eerste instantie de landbouwwetgeving zal worden geïnventariseerd. Vervolgens zal eventueel tot consolidatie en coördinatie worden overgegaan.

Tenslotte zal in het kader van de administratieve lastenverlaging door middel van een quick-scan worden vastgesteld welke 20% van de landbouwwetgeving 80% van de administratieve last veroorzaakt. Eenmaal de van de administratieve last bol staande wetgeving is geïnventariseerd en de last is geïdentificeerd, kan de administratieve vereenvoudiging op een systematische manier worden aangepakt.

Hoewel de concrete resultaten van dit project minder zichtbaar zullen zijn op het terrein in 2004, zal dit de basis vormen voor verdere toekomstige vereenvoudigingen in de landbouwsector.

5.3. Administratie efficiënter

De vermindering van de papierstapel voor de landbouwer is de ene kant van het verhaal. Langs de andere kant wordt de werking van de administratie gestroomlijnd en geoptimaliseerd.

De regionalisering van het vroeger federale ministerie van Landbouw werd aangegrepen om een grondige herstructurering uit te voeren. Deze nieuwe organisatiestructuur vindt plaats binnen het kader van BBB – Beter Bestuurlijk Beleid. Binnen het beleidsdomein Landbouw en Visserij worden vier entiteiten onderscheiden: het Departement, het Agentschap voor Landbouw en Visserij (ALV), het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en de VLAM. Het verder uittekenen van een efficiënte organisatie die een doeltreffend beleid kan uitvoeren en het contact houdt met de boer en tuinder is het objectief.

Daarnaast zal ook het voorlichtingslandschap, met de erkende proefcentra als belangrijkste actoren, hertekend worden met het oog op een optimale besteding en efficiënt gebruik van middelen en personeel.

De regionalisering van de landbouwbevoegdheden stelt ons in staat om door samenwerking van de Vlaamse (VOLT) en ex-federale diensten (ALP, ALB, CLE) te komen tot één échte landbouwstudiedienst, die een aantal korte- en een aantal langetermijndoelstellingen zal realiseren.

Op korte termijn zijn dat:

- 1) De voorbereidingen van de hervorming van het landbouwbeleid in de 1ste pijler
- 2) De mid-term evaluatie van de Vlaamse invulling van de tweede pijler
- 3) Het jaarrapport 2002 van het boekhoudnet van het Centrum voor Landbouw Economie (CLE) gekoppeld aan de pariteitswet, en een overzicht van de productiesectoren en de uitbetaalde Europese steun per sector.
- 4) Het koppelen van de milieumodule aan de landbouwboekhoudingen als begeleidingsinstrument naar een meer duurzame landbouwpraktijk en als voorloper van de Europees verplichte bedrijfsadvisering.

Op iets langere termijn is dat de uitbreiding van het CLE-boekhoudnetwerk met nieuwe milieu-indicatoren en het op poten zetten van een bedrijfseconomisch en een milieukundig boekhoudnet.

6. Landbouw in een breder kader

6.1. Landbouwklimaatactieplan

Om de doelstellingen van het Kyoto-akkoord te bereiken moet België tegen 2012 de uitstoot van broeikasgassen met 7.5% verminderen ten opzichte van 1990. Hiervoor heeft de Vlaamse regering een klimaatactieplan opgesteld.

De landbouwsector heeft reeds een zeer duidelijke bijdrage geleverd tot deze doelstelling. Momenteel is de uitstoot reeds met ongeveer 8% gedaald ten opzichte van 1990. Deze inspanningen komen vooral vanuit de veeteeltsector via mestopslag en afbouw van de veestapel en vanuit de glastuinbouw. In deze laatste sector is dit gerealiseerd dank zij meer energievriendelijke kassen en teelttechnieken en dank zij omschakeling op aardgas. Deze evoluties werden gestimuleerd onder meer via VLIF-steun.

Toch kan de landbouwsector nog een extra bijdrage leveren. Momenteel zijn studies lopende onder meer voor verdere energiebesparingsmogelijkheden en verbeterde bodembewerkingstechnieken. Op basis van deze studies zal een concreet plan uitgewerkt worden om de uitstoot van deze broeikasgassen verder te beperken. In het kader van het actieplan duurzame glastuinbouw zal de omschakeling naar gas als energiebron verder gestimuleerd worden.

6.2. Actieplan ‘naar een duurzame glastuinbouw in Vlaanderen’

In de loop van vorig regeringsjaar werd de uitvoering gestart van een actieplan duurzame glastuinbouw. Dit actieplan voorziet enerzijds in een oplossing voor het voornaamste probleem in de glastuinbouw: meer rechtszekerheid en mogelijkheden voor vestigingen en uitbreiding van glastuinbouwbedrijven en anderzijds dat tegemoet wordt gekomen, aan de bekommernissen van de overheid en het beleid: minder milieudruk en meer duurzaamheid. In verband met de vestigingsproblematiek werd reeds overleg opgestart tussen de verschillende Vlaamse beleidsdomeinen die hierbij betrokken zijn en recentelijk ook met verschillende beleidsniveaus (Vlaamse overheid en provincies). De vorderingen van dit overleg worden permanent afgetoetst met de sector. Dank zij de positieve samenwerking tussen de betrokkenen zal in de loop van dit regeringsjaar een duidelijk referentiekader voor de beoordeling van de aanvragen worden uitgewerkt, zal een pilootproject voor een glastuinbouwzone in het Mechelse worden uitgetekend en zullen de nodige stappen ondernomen worden om in de gewestelijke en provinciale plannen concrete zones af te

bakenen voor glastuinbouw. De gemeenten zullen gestimuleerd worden om binnen deze zones hun afbakening verder uit te tekenen.

Het gebruik van aardgas zal verder gestimuleerd worden enerzijds via VLIF steun en anderzijds door de aansluitingmogelijkheden op het aardgasnetwerk te vergemakkelijken.

Als derde pijler zal de milieuvriendelijke glastuinbouw gestimuleerd worden en dit via steunmaatregelen, voorlichting en ondersteunend onderzoek. De middelen die telersorganisaties via de Gemeenschappelijke Markt ordening ter beschikking hebben zullen hiervoor een belangrijk hulpmiddel zijn.

6.3. Toekomstgerichte landbouw en onderzoek, ontwikkeling en voorlichting

Een toekomstgerichte landbouw heeft in grote mate nood aan vernieuwing en verbreding en dit in een duurzaam perspectief. Vernieuwing en verbreding is een uitdaging voor zowel de productiesector als de overheid en het is belangrijk over goede informatie te beschikken in dit verband. Daarom zijn onderzoek, ontwikkeling en voorlichting van wezenlijk belang.

Sinds de laatste regionalisatie begin 2002 is ook het onderzoek en de kennisoverdracht in de landbouw een Vlaamse bevoegdheid. Hierdoor heeft het Vlaamse landbouwbeleid belangrijke bijkomende instrumenten verworven: het Centrum voor Landbouwonderzoek (CLO) en de proeftuinen en de landbouwcentra. Een doorlichting van het onderzoek en de voorlichting heeft eind 2002 aangetoond dat dit apparaat zeer versnipperd is, veel overlap vertoont in activiteiten en financiering, dat de efficiëntie gevoelig kan verbeterd worden, dat er geen duidelijke missie en opdracht is, kortom dat er geen coherent beleid was. Daarom werd beslist een herstructureringsplan van CLO en proeftuinen op te stellen met als voornaamste doelstellingen:

- een duidelijke missie en opdrachten te formuleren zowel voor CLO als proeftuinen;
- de huidige structuren aan te passen aan de missie;
- de nodige infrastructuur en kritische massa te voorzien voor de kerntaken die vanuit de overheid geformuleerd worden;
- hiervoor nodige financiële middelen te voorzien;
- samenwerking te stimuleren;
- coherentie op gebied van inhoud en financieringsmechanismen uit te werken;
- goede communicatie en overleg tussen opdrachtgever/klant en uitvoerders te voorzien en adequate structuren voor opvolging, advies en bijsturing uit te bouwen.

Het CLO en een deel van het CLE zullen opgenomen worden in het Instituut voor Landbouw en Zeevisserij Onderzoek (ILVO), waarvoor een ontwerp oprichtingsdecreet werd opgesteld. Daarnaast is het de bedoeling de relatie met andere spelers zoals universiteiten, hogescholen en andere onderzoeksinstituten te verbeteren en samenwerking te stimuleren. Dit zal gebeuren in nauw overleg met het beleidsdomein Wetenschapsbeleid.

Het geheel van hervormingen moet resulteren in een klantgerichte output die enerzijds beleidsondersteunend is op korte en lange termijn en anderzijds de sector nieuwe impulsen geeft voor een toekomstgerichte, competitieve, innovatieve én duurzame landbouw.

In de loop van het laatste regeringsjaar van deze legislatuur zal hiervoor een concreet plan worden uitgewerkt (eind 2003) dat in relatie met Beter Bestuurlijk Beleid zal geïmplementeerd worden.

7. Visserij

De Vlaamse zeevisserij wordt in zeer grote mate bepaald door het Europees Visserijbeleid, en steunt op vier grote pijlers:

- het *Markt- en Prijsbeleid* heeft tot doel een redelijk inkomen te voorzien voor de Europese vissers en reders en het op elkaar afstemmen van de markten van visproducten;
- het *Conserveringsbeleid* beoogt een rationele en verantwoorde exploitatie van de levende aquatische rijkdommen van de zee, door het instellen van TAC's (totale toegestane vangsten) en quota, door het beperken van de visserijinspanning en door technische maatregelen zoals minimum netmazen, minimum aanvoerlengtes van de vis en het sluiten van visgebieden;
- het *Structuurbeleid* wenst het geheel van steunmaatregelen voor de visserij - zowel met nationale als met gemeenschapsmiddelen - te harmoniseren en concurrentievervalsing maximaal uit te schakelen;
- het *Externe Visserijbeleid* voorziet in samenwerkingsakkoorden tussen de Europese Unie en derde landen

Eind 2002 werd door de Europese Raad dit Visserijbeleid grondig hertekend, op basis van een aantal krachtlijnen :

- de introductie van *meerjarige beheersplannen*, gebaseerd op wetenschappelijke adviezen, als aanvulling op het quotumbeleid
- *vermindering van de visserij-inspanning*
- *strikt vlotbeleid*: maatregelen tot inkrimping van de EU-vloot, uitsluiten van steun voor nieuwbouw, beperkingen inzake steun voor modernisering, ...
- *meer en betere controle*, o.m. door een ruimere toepassing van het *satellietsysteem* en een *gezamenlijke EU-inspectiestructuur*;
- *streven naar een duurzame visserij*: sterkere internationale samenwerking, aanpakken van illegale visserij, ...
- *gelijke toegang voor EU-vaartuigen in de communautaire wateren*

Deze hervormingen moeten nu geconcretiseerd en uitgevoerd worden.

7.1. Duurzaam beheer van onze natuurlijke hulpbronnen

Het herstel van de visbestanden is een werk van lange adem. Daarom moet de aandacht gericht blijven op een duurzaam beheer van onze visserijhulpbronnen. Ook een goede bescherming van onze kustwateren verdient onze bijzondere aandacht.

Alternatieve vistechnieken - die toelaten om binnen ecologisch veilige grenzen én op een energiebesparende wijze te kunnen vissen - moeten dringend verder onderzocht worden.

Projecten rond kennisverwerving, onderzoek en experimenten van alternatieve visserijtechnieken kunnen in aanmerking genomen worden voor betoelaging.

De recente voorstellen van de Europese Commissie, zoals de herstelplannen voor kabeljauw en heek en de Westelijke wateren, leggen nieuwe verplichtingen op inzake visserij-inspanning. Het beheer van de quota en van de visserij-inspanning zijn twee beleidsinstrumenten die zodanig moeten ingezet worden dat zij elkaar versterken.

Verder zal ik mij op Europees vlak sterk maken dat de visserijactiviteiten buiten de Europese wateren ook conform moeten zijn aan de EU-wetgeving evenals aan andere milieu- en ontwikkelingsakkoorden.

In de nog op te richten *Regionale Adviesraden* onderstrepen wij het belang van de aanwezigheid van vertegenwoordigers van de visserijsector, van de milieubescherming, consumentenbelangen én wetenschappers, teneinde het maatschappelijk draagvlak te vergroten.

7.2. Structuurbeleid

In het kader van de hervorming van het Europees visserijbeleid is tot eind 2004 de steun voor nieuwbouw toegelaten onder zeer restrictieve voorwaarden, zoals capaciteitsafbouw op individueel vlak en vermindering van de referentieniveaus van de vloot.

Dat dit gevolgen heeft voor het Financieringsinstrument van de Visserij en Aquicultuur (FIVA) en de Europese steunverlening (FIOV) hoeft geen betoog. Dergelijke nieuwbouwsteun zal niet toegekend worden vermits dit een ernstige inkrimping van onze reeds beperkte vloot impliceert. Ook de steun die betrekking heeft op de capaciteit (vb. motor) is verboden.

In 2003 situeert zich de totale capaciteit van alle vaartuigen die ingeschreven zijn in het vlootregister licht boven het door de Europese Commissie opgelegde referentieniveau. Wat het vermogen betreft blijft onze vloot echter onder de norm. Omwille van geringe capaciteitsoverschrijding is steun voor modernisering, kwaliteit, arbeidsomstandigheden uitgesloten.

Teneinde de levensvatbaarheid van de Vlaamse visserijsector ook nog op een lange termijn te kunnen garanderen, en een veroudering van de vloot bij gebrek aan investeringen te vermijden, zal nagegaan worden welke maatregelen mogelijk zijn om het opgelegde referentieniveau opnieuw te onderschrijven. Het samenvoegen van vaartuigen is, omwille van het behoud van een gedifferentieerde vloot, niet aangewezen.

7.3. Controle

Het *Vessel Monitoring System* (VMS) waarbij de posities van de vissersvaartuigen kan gevolgd worden, zal op Europees niveau uitgebreid worden in twee fasen: eerst tot 18 m en vervolgens tot 15 m lengte over alles.

Voor Vlaanderen zal de eerste fase uitgevoerd worden voor 1 januari 2004. Ook vaartuigen van minder dan 15 m zullen verplicht het VMS installeren, om elke ongelijkheid en naijver tussen vissers die dezelfde visserijen bedrijven uit te sluiten.

Dit najaar zal tevens deelgenomen worden aan een Europees proefproject in verband met elektronische logboeken.

7.4. Samenwerking inzake het wetenschappelijk onderzoek

In het afgelopen jaar werd in opdracht van de Vlaamse Regering het landbouwkundig onderzoek gescreend. Het Departement voor Zeevisserij, dat deel uitmaakt van het Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek (CLO), werd eveneens geaudit.

Deze studie wees uit dat het Departement voor Zeevisserijonderzoek in de toekomst het best blijft opgenomen in de nieuwe nog op te richten structuur, nl. het Instituut voor Landbouw en Visserij Onderzoek (ILVO).

Om te komen tot een betere complementariteit met andere wetenschappelijke instellingen of centra, met name het BMM (Belgisch Mathematisch Model) en het VLIZ (Vlaams Instituut voor de Zee), zullen op korte termijn protocolakkoorden afgesloten worden. Gezien het VLIZ momenteel in een screening betrokken is, is het opportuun om eerst deze resultaten af te wachten alvorens protocolakkoorden af te sluiten.

8. Overeenstemming van beleid met moties en resoluties

8.1. Motie 1439 (2002-2003) van 20/11/2002 en Resolutie 1789 (2002-2003) van 9/11/2002.

De motie houdt aanbevelingen in op 3 niveaus: de hervorming van het landbouwbeleid met nadruk op de eerste pijler (productiesteun en voorwaarden inkomenssteun), de vraag naar overheveling van middelen van productiesteun naar inkomenssteun (binnen de eerste pijler) en tenslotte de vraag om binnen de WTO-discussie te pleiten voor ecologische en sociale criteria bij de wereldhandel en een wereldwijde toepassing van dezelfde normen inzake voedselveiligheid.

De resolutie houdt rekening met de beslissingen van de Europese Raad van landbouwministers en steunt de verdere uitbouw van de ‘duurzame landbouw’ via de tweede pijler van het landbouwbeleid en zegt uitdrukkelijk dat het Vlaams Gewest naast de Europese middelen een evenwichtige cofinanciering moet voorzien. Verder geeft ze aan dat de administratieve vereenvoudiging versneld moet worden uitgevoerd en dat een aantal specifieke problemen van landbouw in verstedelijkt gebied moeten opgelost worden door o.a. het verder ontwikkelen van de maatschappelijke discussie over onze voedselproductie, onderwijs en voorlichting over duurzame landbouwproductie, de ontwikkeling van duurzame productiemethoden met bio als speerpunt en waar mogelijk verweving van functies te voorzien.

In relatie tot de motie kan ik u meedelen dat de aanbevelingen werden omgezet in standpunten die tijdens de discussie i.v.m. de mid-term review in Luxemburg werden verdedigd. Ook het mandaat van de Europese Commissie voor de WTO-discussie in Cancun is hiervan getuige. De resultaten van deze opstelling vindt u in deze beleidsbrief.

Wat de resolutie betreft: in deze beleidsbrief worden vooral in de hoofdstukken i.v.m. de tweede pijler en het plattelandsbeleid verder gewerkt in de richting van nieuwe evaluatie van de bestaande stimuleringsmaatregelen.

Het ontwerpdecreet ter bevordering van duurzame landbouw werd aan het Vlaams Parlement overgemaakt en zal o.a. de decretale basis vormen voor én nieuwe maatregelen én nieuwe

regelgeving voor de maatschappelijke discussie en praktijktoepassingen van duurzame land- en tuinbouw.

In het hoofdstuk administratieve vereenvoudiging wordt verwezen naar de éénperceelsregistratie. In 2004 wordt gestart met een pilootproject met als doel dit in 2005 voor heel Vlaanderen mogelijk te maken.

In het hoofdstuk rond plattelandsbeleid wordt ingegaan om de mogelijkheid voor landbouwers om zich in te werken in het natuur- en landschapsbeheer.

8.2. Resolutie 1216 (2001-2002) van 22/1/2003.

Aan het verzoek om het visserijverbod van 1989 op tong binnen de driemijlszone uit te breiden naar andere vissoorten voor schepen boven de 70 brutoton is volledig voldaan door het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 december 2002.

8.3. Resolutie 971 (2001-2002) van 2/4/2003

In punt 7.4 van deze beleidsnota wordt aangegeven dat samenwerkingsverbanden zullen worden geformaliseerd zodra de resultaten van de momenteel lopende screening gekend zijn.

Ludo SANNEN,

Vlaams minister van Leefmilieu, Landbouw en Ontwikkelingssamenwerking